

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

cu privire la admiterea recursului declarat de Angela Grumeza, Sergiu Grumeza și Oxana Cutovaia,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 21, mun. Chișinău, în procedura falimentului, împotriva Angelei Grumeza, Oxanei Cutovaia și lui Sergiu Grumeza cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 26 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 2r-255/24
NR. PIGD 2-22172659-01-2r-05062024)*

Restituirea nejustificată a cererii de apel, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă. Instanța de apel în mod neîntemeiat a dispus refuzarea cererii de repunere în termen. Atestarea scrisorii de expediere la actele dosarului nu este în sine o dovadă suficientă de comunicare corespunzătoare și eficientă a unui act de procedură, în lipsa probelor confirmative de recepție

Judecătoria Chișinău, sediul Centru – jud.: V. Sandu
Curtea de Apel Chișinău – jud.: A. Pahopol, R. Pulbere, D. Dolghieru

16 octombrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul declarat de Angela Grumeza, Sergiu Grumeza și Oxana Cutovaia

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Mariana Ursachi,

Oxana Parfeni, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 23 noiembrie 2022, ÎMGFL nr. 21, mun. Chișinău, în procedura falimentului, a depus cerere de chemare în judecată, împotriva Angelei Grumeza, Oxanei Cutovaia și lui Sergiu Grumeza cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată (f. d. 2-3).

Prin hotărârea din 17 august 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă integral acțiunea. S-a încasat în mod solidar în beneficiul ÎMGFL nr. 21, mun. Chișinău, de la Angela Grumeza, Oxana Cutovaia și Sergiu Grumeza, suma de 1 994,35 de lei, cu titlu de datorie pentru serviciile comunale (deservire bloc locativ, transportare deșeuri, des. echipament tehnic) pentru perioada 01 noiembrie 2021 – 01 octombrie 2022, suma de 17 668,23 de lei, cu titlu de datorie pentru consumul energiei termice pentru perioada 01 noiembrie 2021 – 01 octombrie 2022, iar în total, suma de 19 662,58 de lei, neachitată în perioada de până la 01 octombrie 2022, pentru apartamentul nr. xx din str. xxxxx, mun. xxxxx. S-a încasat în mod solidar în bugetul de stat al Republicii Moldova de la Angela Grumeza, Oxana Cutovaia și Sergiu Grumeza, suma de 589,87 de lei, cu titlu de taxă de stat (f. d. 40, 52-57).

2. La 12 octombrie 2023, Angela Grumeza, Sergiu Grumeza și Oxana Cutovaia au declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 17 august 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, concretizat prin cererea din 25 martie 2024, prin care au solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, admiterea acestuia și casarea integrală a hotărârii primei instanțe (f. d. 47-48, 80-81).

3. Prin încheierea din 26 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea depusă de Angela Grumeza, Oxana Cutovaia și Sergiu Grumeza cu privire la repunerea în termenul legal de declarare a apelului și restituită, ca fiind depusă în afara termenului legal, cererea de apel depusă de Angela Grumeza, Oxana Cutovaia și Sergiu Grumeza împotriva hotărârii din 17 august 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f. d. 89-93).

4. La 07 mai 2024, prin intermediul oficiului poștal, Angela Grumeza, Sergiu Grumeza și Oxana Cutovaia au declarat recurs împotriva încheierii

din 26 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care au solicitat admiterea acestuia, casarea integrală a încheierii instanței de apel, cu restituirea spre rejudecare a problemei soluționate prin încheierea casată (f. d. 98-121).

5. În motivarea recursului, au indicat că instanța de apel în mod nejustificat a conchis că la materialele cauzei lipsesc probe care ar confirma faptul imposibilității depunerii cererii de apel în termenul prevăzut la art. 362 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

6. Totodată, au menționat că au recepționat dispozitivul hotărârii primei instanțe la data de 19 septembrie 2023, fapt care justifică cerința de repunere în termen, în condițiile în care instanța de fond nu a stabilit data la care va avea loc ședința de pronunțare.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

7. Art. 424 alin. (2) din Codul de procedură civilă:

„(2) Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.”

8. Art. 425 din Codul de procedură civilă: „Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.”

9. Art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă:

„(3) Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.”

10. Art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă:

„Instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept:

b) să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.”

11. Art. 110 din Codul de procedură civilă:

„Termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.”

12. Art. 113 din Codul de procedură civilă:

„Dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.”

13. Art. 276³ alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) Procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă.

(2) Judecătorul poate dispune citarea participanților la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părți de a examina cererea în ședință publică. Judecătorul poate să respingă o astfel de solicitare în cazul în care consideră că, ținând cont de împrejurările cauzei, nu sînt necesare dezbateri publice. Respingerea se dispune printr-o încheiere motivată care poate fi atacată odată cu fondul.”

14. Art. 276⁴ alin. (3) din Codul de procedură civilă:

„(3) Hotărârea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanței judecătorești și se comunică participanților la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor.”

15. Art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă:

„(1) Termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel.

(3) Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.”

16. Art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă:

„(1) Persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

(3) La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

(4) Repunerea în termen nu poate fi dispusă decît în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.”

17. Art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă:

„(1) Instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă:

b) apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

18. Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată va considera că recurenții s-au conformat prevederilor art. 425 din Codul de procedură civilă, indicat la pct. 8 și au depus în termen recursul, or, deși potrivit scrisorii de însoțire, copia încheierii din 26 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată recurenților la 24 aprilie 2024 (f. d. 94), la materialele cauzei lipsesc probe care ar confirma recepționarea acestora de către destinatari.

19. Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea încheierii Curții de Apel Chișinău și restituirea cauzei spre rejudecare, din considerentele ce urmează.

20. Din actele și lucrările dosarului, s-a constatat cu certitudine instanța de fond a examinat cauza civilă după procedura cererilor cu valoare redusă, reglementată potrivit capitolului XXII din Codul de procedură civilă.

21. Totodată, Completul de judecată remarcă faptul că în prezenta cauză civilă, judecătorul nu a considerat necesară citarea participanților.

22. Materialele cauzei atestă că prin încheierea din 29 noiembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, a fost acceptată spre examinare cererea de chemare în judecată nominalizată în procedura cererilor cu valoare redusă și s-au informat participanții că soluționarea prezentei cereri de chemare în judecată va avea loc, unipersonal, în lipsa părților, în termen de 6 luni de la data depunerii (f. d. 17-19).

23. Potrivit scrisorii de însoțire, copia încheierii din 29 noiembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, precum și copia cererii de chemare în judecată a fost expediată în adresa Oxanei Cutovaia, lui Sergiu Grumeza și Angelei Grumeza, la data de 09 decembrie 2022 (f. d. 20), fiind recepționată de către pârâți la 23 ianuarie 2023, potrivit avizului poștal de recepție (f. d. 21).

24. Dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 17 august 2023 (f. d. 40), fiind publicat pe portalul instanțelor judecătorești la 24 august 2023.

25. Completul de judecată stabilește că după emiterea dispozitivului hotărârii, prima instanță a remis în adresa pârâților copia acestuia, potrivit scrisorii de însoțire (f. d. 41). Cu toate acestea, din actele și lucrările dosarului nu se atestă confirmarea recepționării acesteia de către recurenți.

26. Mai mult, Completul de judecată atestă și faptul că scrisoarea de însoțire menționată nu este datată, instanța de recurs fiind în imposibilitate de a se pronunța asupra termenului de comunicare a actului judecătoresc de dispoziție.

27. Prin urmare, instanța de recurs notează că, în circumstanțele redate, doar faptul atestării scrisorii de expediere la actele dosarului nu este în sine o dovadă suficientă de comunicare corespunzătoare și eficientă a unui act de procedură, în absența oricăror probe confirmative de recepție.

28. Or, prevederile art. 276⁴ alin. (3) din Codul de procedură civilă determină în mod expres obligația instanței de a comunica participanților la proces hotărârea judecătorească, iar lipsa la materialele cauzei a probelor care confirmă recepționarea actului judecătoresc expediat, nu poate imputată părții în proces.

29. Totodată, Completul de judecată punctează că, din textul încheierii din 29 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care a fost acceptată spre examinare cererea de chemare în judecată în procedura cererilor cu valoare redusă, nu a fost stabilită data ședinței în care urmează a fi pronunțat dispozitivul hotărârii, fiind indicat doar în linii generale faptul că soluționarea cererii de chemare în judecată va avea loc în termen de 6 luni de la data depunerii.

30. Într-o altă ordine de idei, la emiterea soluției sale, instanța de apel a lăsat fără examinare argumentul apelanților, precum că nu au cunoscut despre emiterea dispozitivului hotărârii instanței de fond la 17 august 2023 și nici nu a supus aprecierii extrasele anexate de către apelanți la cererea concretizată privind repunerea în termen a cererii de apel, din care rezultă că copia dispozitivului hotărârii primei instanțe a fost predată la 05 septembrie 2023, ulterior fiind recepționată de către apelanți doar la 19 septembrie 2023 (f. d. 82, 83).

31. De altfel, elucidarea circumstanțelor respective se impune în mod imperios și prin faptul că determinarea termenului de când apelanții au cunoscut despre emiterea dispozitivului hotărârii instanței de fond este crucială pentru ca instanța de apel să aprecieze dacă cererea de repunere în termen a fost depusă în interiorul termenului prevăzut la art. 116 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

32. Cu toate acestea, instanța de apel a omis să ofere o argumentare suficient de convingătoare din perspectiva respingerii temeiurilor invocate de către apelanți în cererea de repunerea în termen și nu a luat în calcul circumstanțele esențiale pentru examinarea justă și obiectivă a cauzei.

33. În acest sens, Completul de judecată reamintește că articolul 6 § 1 din Convenție implică, din partea „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, a argumentelor și a probelor prezentate de către părți (*Perez v. Franța* [MC], nr. 47287 / 99, § 80, CEDO 2004-I, și *Loupas v. Grecia*, nr. 21268/16, § 37, 20 iunie 2019, cauza *Capacchione v. Republica Moldova*, 30 noiembrie 2021, § 19).

34. Astfel fiind, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție califică drept prematură soluția Curții de Apel Chișinău de respingere a

cererii depuse de Angela Grumeza, Sergiu Grumeza și Oxana Cutovaia cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și, prin urmare, de restituire a cererii de apel depuse de Angela Grumeza, Sergiu Grumeza și Oxana Cutovaia împotriva hotărârii din 17 august 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depus în afara termenului legal.

35. La acest capitol, Completul de judecată remarcă și faptul că participarea adecvată a justițiabilului la procedură impune ca instanța să îi comunice din oficiu documentele din dosar aflate la dispoziția judecătorului. Este puțin important faptul că justițiabilul nu s-a plâns de nedeazăluirea documentelor din dosar sau că a luat inițiativa de a avea acces la acestea (*Kerojärvi v. Finlanda*, § 42). Simpla posibilitate ca justițiabilul să consulte dosarul la grefă și să obțină o copie a acestuia nu reprezintă în sine o garanție suficientă [*Göç v. Turcia* (MC), § 57]. În plus, justițiabilul trebuie să dispună de timpul necesar pentru a-și dezvolta argumentația și pentru a prezenta probe instanței interne (a se vedea, de exemplu, *Adorisio și alții v. Țările de Jos*).

36. Prin urmare, întru evitarea încălcării dreptului recurenților la un proces echitabil și accesului la justiție, pentru apărarea drepturilor procedurale legitime ale acestora, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Angela Grumeza, Sergiu Grumeza și Oxana Cutovaia împotriva încheierii din 26 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău este unul întemeiat și urmează a fi admis.

37. În atare circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție va admite recursul, va casa încheierea din 24 august 2023 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei pentru rejudecarea problemei soluționate prin încheierea casată.

38. Ținând cont de cele expuse *supra* și în temeiul art. 427 lit. b), art. 428 din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite cererea de recurs depusă de Angela Grumeza, Sergiu Grumeza și Oxana Cutovaia.

Casează integral încheierea din 26 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 21, mun. Chișinău, în procedura falimentului, împotriva Angelei Grumeza, Oxanei Cutovaia și lui Sergiu Grumeza cu privire la încasarea datoriei și

compensarea cheltuielilor de judecată, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău, pentru rejudecarea problemei soluționate prin încheierea casată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Mariana Ursachi

Oxana Parfeni